

Učiteljski Toluš

Stanovsko političko glasilo UJU — poverjeništvu Ljubljana
Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din, za inozemstvo 80 Din. Člani pov. UJU plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davek posebe. Pošt. šek. rač. 11.197. Telefon 3112

Nadaljno strokovno izpopolnjevanje češkoslovaškega učiteljstva.

Praga, v maju.

Misel o nadaljnem izpopolnjevanju učiteljstva na Češkoslovaškem prodira vedno bolj in bolj. Prišel je čas, ko se razmišlja o ureditvi šolskih reform in se temu vprašanju posveča mnogo pozornosti.

»Šola visokih pedagoških študij« v Pragi, ki je lansko leto praznovala desetletnico svojega obstoja, je letos razširila svoj delokrog na več oddelkov. Danes ima ta šola 12 med seboj popolnoma različnih oddelkov. Ti so:

1. Prvi, najvažnejši oddelk je študij pedagogike. To je bila prvotna in začetna šola »Visokih pedagoških študij«. V šolskem letu 1930/31. je vpisanih 331 slušateljev. Od ustanovitve do danes je obiskovalo to šolo nad 1600 slušateljev.

2. Visokošolski tečaji za pripravo učiteljev, ki nameravajo polagati za vzposobljenostni izpit za meščanske šole, so imeli doslej 1400 absolventov in je izmed teh že nad 800 položilo predpisane izpite.

3. Tečaji za ročna dela, kjer se usposablja učitelji za pravilno strokovno poučevanje tega predmeta.

4. Dvoletna pedagoška fakulteta sprejema absolvente srednjih šol in iste pripravljajo za učitelje na narodnih in meščanskih šolah. Prvi letnik te šole šteje v letošnjem šolskem letu 89 slušateljev, dočim jih je v drugem letniku 65.

5. Oddelk za eksperimentalno pedagogiko. Tu se bavijo največ z jezikoslovjem in pravopisjem seveda v tesni zvezi s študijem pedagogike. V letošnjem šolskem letu pa preizkušajo razvoj otroka na Masarykovi šoli v Pragi VII., katere ravnatelj je profesor dr. Chalupa.

6. Reformna komisija visoke pedagoške šole je napravila načrte in osnove za poizkusne reformne šole, na katerih se delajo poizkusi na reformni materinski šoli, na treh reformnih osnovnih šolah, na devetih reformnih diferencialnih meščanskih šolah in na normalnih meščanskih šolah. Predsednik te komisije je univerzitetni docent dr. Václav Příhoda.

7. Odbor za poučne ekskurzije je poskrbel, da sta se napravili 2 poučni pedagoški potovanja v Nemčijo, 1 potovanje v Švico in eno potovanje v Rusijo. (Pravkar eno po Jugoslaviji).

8. Razstavní odbor za pedagoške razstave.

9. Ekstensni oddelk je poskrbel, da se je vršil tečaj za reformne šole na vzhodnem Češkem v mestu Hořice in pedagoški teden v glavnem mestu v Pragi.

10. Pedagoški seminar za šolsko reformo ima letos 2 oddelka: 1. za osnovne in meščanske šole in 2. za višjo srednjo šolo.

11. Avtorski odbor.

12. Kulturno časopisje.

Šola visokih pedagoških študij v Brnu bo v letošnjem šolskem letu obhajala desetletnico svojega delovanja. Program predavanj in praktičnih vaj v pedagoškem smislu in pedagoški pomožnih ved je bil letos razširjen na predavanja:

a) šolske reforme;
b) učni jezik na češkoslovaških osnovnih in meščanskih šolah. — Nekateri ure teh predmetov imajo lice seminarne študija. Slušateljem je dana možnost, da se popolnoma izobrazijo v smislu moderne šole in da preizkušajo s pedagoško znanostjo posamezna vprašanja moderne šole. Praktične pedagoške psihološke vaje se vrše že v zato pripravljemem zavodu za eksperimentalno pedagogiko, ki ima pedagoško in psihološko sekcijo

Tej šoli je priključen tudi visokošolski tečaj za meščanskošolske učitelje matematično-tehniške predmetne stroke. Ta kurz ima 23 slušateljev, dočim ima »šola visokih študij« sama 94 slušateljev in slušateljic. Tu je bil otvorjen tudi delovni seminar za učiteljstvo meščanskih šol, kjer slušatelji rešujejo v sobotnih konferencah vprašanja, tičeča se didaktično-pedagoških vprašanj v meščanskih šolah. Za učiteljske domačih naukov je bil lansko leto prirejen psihološki seminar.

Udruženje slovaškega učiteljstva je letos priredilo predavanja v treh mestih o globalni metodi pri pouku čitanja, in sicer po uspehu lanskega velikonočnega cikla predavanj o poučevanju jezikovnega pouka v Turčanskem Sv. Martinu in počitniškega univerzalnega tečaja za učiteljstvo v Zvolenu.

Na Moravskem se zahteva, da bi bila daljša izobrazba učiteljstva prilagodena dobi in potrebam učiteljstva. Zato je otvoril kuratorij Pedagoške akademije v Brnu »Pedagoški centrom« s pedagoškim odborom »osrednje učiteljske zveze na Moravskem«, kjer se goji znanost, umetnost, šolska praksa in se poučujejo moderni jeziki. Ta iniciativa je bila za učiteljstvo velikega pomena, naj si bo pri organiziranju učiteljskega dela ali pri grajenju novih učnih osnov za osnovne šole. O teh osnovah se je v »Pedagoškem centru« mnogo govorilo in se v letošnjem šolskem letu preizkušajo ti načrti na osnovnih šolah. S pomočjo »Pedagoškega centra« je bilo prirejenih šest krajevnih pedagoških seminarjev, kjer se je debatiralo o vseh temeljnih smernicah novih učnih načrtov. Omenjeni seminarji so se vršili v naslednjih mestih: Jihlava, Znojmo, Uh. Hradišče, Val. Meziříč, Moravski Ostravi in Zabřegu. V vsakem izmed naštetih mest bo prirejenih šest seminarov delovnih konferenc. Za seminarje poskrbe učiteljska društva dotičnih krajev; za docente pa Osrednji Pedagoški center; ostali stroški se razdele na polovico. Pedagoški center skrbi za osnove notranje pregraditve šolskega dela. Tu naj bi bili pojasnjeni pojmi: ideja dela, individualnost pouka, temelji delovne šole, enota šolskega dela, kvalitativna in kvantitativna diferenciacija učnih nalog. Od teoretičnih sklepov naj bi se vedno prešlo k praktični rešitvi novih vzgojnih in učnih metod, in to z notranjo preudarnostjo, ali nas ta nova pot res pripelje do zaželenih ciljev. V prvi vrsti naj bi se povsod proučile lokalne osnove učiva, ki so začrtane v novih metodah za osnovne šole.

Na koncu letošnjega šolskega leta se bodo seštele sreske komisije, sestavljene iz strokovnjakov posameznih delovnih enot, ki bodo analizirale vse osnovne pojme in sestavile minimalni osnovni načrt, ki naj bo, kakor v pojmi, tako tudi lokalni vzgled k prihodnemu in kulturnemu značaju vsakega kraja. Didaktična sekcija Pedagoškega centra, ki uvaja v šolsko prakso misel: od lokalnih delovnih možnosti k splošnim osnovnim pojmovnim temeljem, bo pobrala vse elaborate, izdelane od sreskih komisij, nato bo iste analizirala in končno napravila sintezo iz vseh izkušenj in predlogov, nakar bo izdelala celoten študij osnovnega načrta ministrstva prosvete.

Misel pokrajinskih pedagoških seminarjev je gotovo dober načrt za poznejše izpopolnjevanje učiteljstva.

Vse te veje nadaljnega učiteljskega izpopolnjevanja so bile ustanovljene iz lastne iniciative in želje do samopomoči celokupnega češkoslovaškega učiteljstva.

E. Lippert-Kus.

Izredni občni zbor in likvidacija „Zveze državnih nameščencev in upokojenecv“ v Ljubljani.

Dne 21. maja se je vršil izredni občni zbor »Zveze državnih nameščencev in upokojenecv« v Ljubljani.

Načelnik g. Makso Lilleg je ob pol 21. uri otvoril občni zbor in pozdravil odposlanca okrožnih skupin v Mariboru in Ptujju. Nato je v kratkih besedah označil vzroke sklicanja izrednega občnega zbora in opozoril zborovalce na predpise §§ 76 in 345. novega uradniškega zakona ter glede dela Zveze poudaril sledeče:

Odbor Zveze je kakor v vseh prejšnjih, tudi v zadnjem upravnem letu posvečal vso pozornost

gibanju upokojenih in aktivnih državnih nameščencev

ter je v ta namen vzdrževal tesno vez med posameznimi pokrajinskimi zvezami in Glavnim Savezom v Beogradu.

Zveza je posvečala predvsem mnogo pažnje

vprašanju upokojenecv.

Zamudila ni nobene prilike, da ne bi obrnila na ta vprašanja

pozornosti merodajnih činiteljev, pa bodisi z deputacijami v Beogradu, ali pa tudi ob službenem posetu g. ministrskega predsednika v Ljubljani.

Novi uradniški zakon,

ki je stopil v veljavo 1. aprila t. l., sicer ni prinesel tolikšnega izboljšanja, kakor bi si ga mi vsi želeli, vendar pa je odpravil kategorije in pomeni v jedru pravično nivelacijo prejemkov, katere je kolikor toliko izenačil.

Meseca marca t. l. smo sestavili v kratkih potezah

načela novega uradniškega zakona,

Načelnik za osnovni pouk ministrstva prosvete v Ljubljani.

Dragoslav Djordjević, načelnik o. n. min. prosvete.

V torek dne 2. t. m. je z večernim vlakom prispel v Ljubljano g. Dragoslav Djordjević, načelnik za osnovni pouk ministrstva prosvete v Beogradu. Na kolidvoru so ga sprejeli načelnik prosvetnega oddelka kraljevske banske uprave gosp. dr. Drag. Lončar, banski šolski nadzornik g. Andrej Rape, sreski šolski nadzornik za mesto Ljubljana g. Rado Grum, direktor državnega moškega učiteljskega gosp. Anton Dokler, direktor državnega ženskega učiteljskega g. dr. Ivan Orel, v imenu poverjeništvu UJU — Ljubljana, pa poverjenik g. Andrej Skulj, tajnik g. Josip Kobal, urednik »Učit. Tovarisa« g. Ivan Dimnik in urednik »Našega roda« g. Josip Ribičič.

G. Dragoslav Djordjević je prevzel posle načelnika osnovnega pouka z od-

katerih uzakonjenje bi brez dvoma vsestranski ustrezalo; to spomenico smo predložili vsem ministrstvom, Glavnemu Savezu ter komisiji za revizijo uradniškega zakona.

Priznanje permanentne

polovične ugodnosti na državnih železnicah in parobrodih

za naše upokojenecv, je ostalo do danes nerešeno, čeprav smo ga s sodelovanjem ostalih pokrajinskih zvez in Glavnega Saveza ob vsaki priliki osveževali.

Znani

odtegljaji za Zvezo nabavljajnih zadrug so ostali navzile vsem predstavkam, ki smo jih naslavljali na merodajne činitelje. Ni pomagalo navajanje dejstva, da vsi državni nameščenci niso in niti ne morejo biti praktično člani nabavljajnih, kreditnih in stanovnjskih zadrug, pa tudi ne okolnost, da so nekateri ministrstva za svoje uslužbenecv ta prispevek že ukinita.

Kuluk.

Odkup osebnega dela po zakonu o samoupravnih cestah je še vedno aktualen ter prizadeva vsem državnim nameščencem veliko gmotno breme.

Zveza se je po dveh svojih delegatih udeležila v času od 6. do 8. avgusta 1930.

mednarodnega uradniškega kongresa v Ženevi,

ki je sprejel v interesu vseh državnih nameščencev Evrope važne sklepe.

Glavni Savez

je zaradi raznih neprilik odlagal sklicanje letne skupščine od meseca do meseca, končno pa je morala iz razlogov, ki nam niso podrobneje znani, popolnoma izostati. Kot nadomestek za to skupščino se je vršilo več plenarnih sej Glavnega Saveza v Beogradu, ki so se jih naši delegati redno udeleževali. Na teh plenarnih sejah smo obravnavali važna vprašanja, ki smo jih imeli v evidenci ter posejali vse kompetentne predstavnike vlade.

Stopili smo pred vlado s prošnjo, naj bi se

dvomesečna posmrtna pomoč

priznala brez drugih formalitet rodbinam umrlih aktivnih uradnikov, ki so dokazano siromašnega stanu. Tudi na vprašanje

brezplačnega zdravljenja in oskrbe

vseh aktivnih in upokojenih nameščencev v II. razredu državnih in banovinskih bolnic, nismo pozabili.

Naš stari predlog za priznanje izplačila polnih draginjskih doklad omoženim državnim uradnicam,

je tudi ob tej priliki dobil ponovni poudarek. Zveza je imela v preteklem poslovnem letu

19 odborovih sej,

na katerih so se obravnavala tekoča vpraša-

lokom P. br. 4968 od 27. marca 1929., kot bivši profesor učiteljskega in veliki župan v penziji. Poleg drugih odlikovanj je bil z P. br. 35.516 od 16. oktobra 1929. odlikovan z redom Karadjordjeve zvezde IV. reda.

V Ljubljani bo predsedoval kot namestnik g. ministra maturi na moškem državnem učiteljskem in na ženskem zasebnem učiteljskem v Škofji Loki ter se bo mudil v Dravski banovini do 20. t. m. Ob tej priliki si bo ogledal tudi prosvetne naprave naše banovine in želi spoznati tudi krasote tega dela jugoslovenske zemlje.

Učiteljstvo Dravske banovine pozdravlja ob tej priliki g. načelnika v svoji sredini in mu želi, da mu bo bivanje med nami ostalo v prijetnem spominu, ter da se seznanj ob tej priliki čim globlje tudi s šolstvom naše banovine in s težnjami in delom učiteljstva!

Kakor sem že omenil, stiki z našim Glavnim Savezom niso bili povsem povoljni.

Se

par pogledov nazaj

v tisto preteklost, ko je Zveza nastala, ker jo je rodila nujna življenska potreba. Iz prejšnjega »Društva državnih uslužbenecv za Slovenijo«, ki se je osnovalo v mesecu maju 1918., je bila ustvarjena tekem let velika, krepka in vplivna organizacija, ki je sicer često menjavala posamezne odbornike, ostala pa zvesta svojemu programu do današnjega dne, do svojega konca. Bili so burni, težki, nemirni časi, ko smo zborovali v letih 1919. do 1923. na ljubljanskem mestnem magistratu, in dosti časa je moralo preteči, preden so se nazirana zastopnikov posameznih strokovnih organizacij izravnila. Burni časi, pravim tudi zaradi tega, ker so se vlade tako pogosto menjavale in ker je vsled tega dejstva moralo zastajati vsako uspešnejše organizacijsko gibanje.

Kdor preliska vseh

12 letnikov »Našega Glasa«,

bo uvidel, da se je Zveza pošteno trudila v prizadevanju, izpolniti upravičene zahteve pri nji včlanjenih strokovnih organizacij.

Če moramo danes po preteku 13 let vsled znanih določil §§ 76. in 345. novega uradniškega zakona

prenehati z delovanjem,

še ni s tem rečeno, da strokovne organizacije, ki se bodo mogle še naprej udeleževati, ne bi mogle še dalje forsirati naših skupnih teženj.

Rešitev našega gmotnega vprašanja leži predvsem

v samopomoči in v močnih, gmotno neodvisnih, smotreno upravljenih združnih gospodarskih organizacijah,

ki se jih bomo morali prej ali slej, vključ vsem morda še danes obstoječim pomisliti kom okleniti z vso močjo.

Moja, in nadejam se, vseh nas želja je, da se zaradi likvidacije naše Zveze oklenejo s tem večjo vneto vsi upokojeni in aktivni državni nameščenci svojih strokovnih organizacij.

Upajmo, da bodo

strokovne organizacije

kar najkrepkeje uveljavljale vse svoje gibalne sile v prosep celokupnega aktivnega in upokojenega državnega nameščentva.

Po nagovoru načelnika je podal

blagajniško poročilo

blagajnik g. Ignacij Rus. Iz njegovih izvajanj in predloženega zaključnega računa je bilo posneti, da je Zveza na dan izrednega občnega zbora bila brez sleherne imovine.

— Ko je v imenu nadzornega odbora podal

revizijsko poročilo

g. Rado Grum, je skupščina na njegov predlog dala vsemu odboru in blagajniku